

Zondag 20 augustus 2023

20^e zondag door het jaar

Lezingen: Jesaja 56, 1.6-7; Matteüs 15, 21-28

Overweging

Wanneer allen, die bezeten zijn van verschrikkelijke krachten (zoals psychoses, trauma's of dementie) genezen konden worden door een diep geloof in God, dan zouden de kerken misschien propvol zitten met vaders, moeders, Opa's en Oma's, geliefden, naasten of kinderen, die er alles voor over zouden hebben om hun geliefde te genezen, door te geloven in de macht of kracht van God, om dit te bewerkstelligen. Wij kennen allemaal, zoals we hier bij elkaar zijn - dichtbij of iets verder van ons af - mensen die psychisch lijden. En het tragische is, dat in veel gevallen een psychiatrische aandoening niet altijd te genezen is, omdat de wetenschap nog niet zover gevorderd is om dit te bewerkstelligen.

En dat maakt de Evangelie lezing van vandaag ook een beetje pijnlijk, wanneer wij onder ogen moeten zien, dat genezing niet altijd voorhanden ligt. Hoezeer zouden we het de mensen, aan wie u nu ongetwijfeld denkt, gunnen dat ze uit hun lijden worden verlost. En hoe zeer zouden we het hun mantelzorgers gunnen, dat zij minder belast zouden zijn.

Gelukkig is de zorg voor deze mensen de laatste jaren verbeterd. En ook is de opvatting, die in sommige kringen heerste, dat een psychiatrische aandoening een straf van God was, vanwege een zonde van de persoon zelf of van een familielid, allang verleden tijd. En ook is er steeds meer aandacht voor de naaste. Voor de mantelzorger. En niet alleen vanuit professionele hoek, maar ik herken dat ook in de wijze waarop wij hier samen steeds meer begrip en aandacht hebben voor de zogenaamde mantelzorger, door oprecht te vragen hoe het met iemand is en door belangstelling te tonen. En dat is zeker óók belangrijk.

Terug naar de Evangelie lezing van vandaag. De Evangelieteksten zijn rijke verhalen, waar wij iets van te leren hebben. Daarom lezen we die telkens opnieuw. Omdat we steeds weer vanuit een ander wereldbeeld en vanuit onze veranderende persoonlijke ontwikkeling andere elementen uit de verhalen kunnen herkennen.

In de eerste scène komt een vrouw, een Kananese vrouw, op Jezus toelopen. Zij is een zogenaamde Heidense vrouw en komt uit een gebied, waar de Joden niet zoveel mee op hebben. Feitelijk negeren beide bevolkingsgroepen elkaar en deze vrouw is ontzettend dapper. Ze treedt naar voren en spreekt Jezus luid aan met "Heer". Deze aanroepnaam is op dat moment alleen nog maar voorbehouden aan directe volgelingen van Jezus. En als ze ook nog eens zegt "Zoon van David", dan geeft ze daarmee te kennen, dat zij op de hoogte is van het feit dat het om Jezus gaat en dat hij een hele bijzondere man is. Ze trotseert al haar verlegenheid, negeert alle omgangsvormen, neemt geen afstand, maar stort zich alle het ware naar voren met haar vraag.

Dát is wat er met een vader of moeder gebeuren kan, die in uiterste nood bij iemand aanklopt, wanneer zijn of haar kind in nood is. Maar ze neemt een risico, heeft geen idee hoe Jezus reageert. Heeft mogelijk van verhalen gehoord over Jezus, dat Hij zieken heeft beter gemaakt. Meer niet.

Wij leven in een ander tijd, maar wij herkennen ons misschien in de noden van deze vrouw. Zoals wij hier bijeen zijn, hebben wij misschien momenten, dat wij bidden, smeken tot God om ons te helpen. En zoals de Kananese vrouw écht niet weet hoe Jezus zal reageren, en Jezus maar amper kent, zo ook kennen wij God niet echt. Wij bidden dan ook vaak: 'niemand heeft U (God) ooit gezien en nooit is er iemand naar de aarde teruggekeerd om over Hem (of Haar) te vertellen'. Maar zoals de Kananese vrouw vraagt, smeekt en volhoudt, dat mogen ook wij doen. Ook wanneer wij niet goed weten op welke wijze wij worden gehoord.

Je zou verwachten, dat Jezus haar meteen antwoord zou geven. Dat doet Hij niet! In de vertaling, die wij vandaag kozen, staat geschreven: 'Maar Hij gaf haar niet eens antwoord. In andere vertalingen staat: 'Maar Jezus gaf haar in het geheel geen antwoord' en in nóg een andere vertaling staat: 'Maar hij keurde haar geen woord waardig'.

Ik was voor het eerst wat verbouwereerd en geïrriteerd bij het lezen van deze teksten. Waar is die Jezus, die predikt dat je open moet staan voor de anderen? Waar is die Jezus, die vertelt, dat je je juist ook moet richten op mensen, die in lastige posities zitten. Op mensen, die misschien niet altijd tot je intimi horen. Maar juist op mensen, die eerder worden uitgestoten, genegeerd of die we links laten liggen.

Wat heeft Matteüs met deze strofe in de tekst beoogd? Wat wil hij ons vertellen, waar wil hij ons op wijzen? Waarom heeft Matteüs deze ontmoeting juist op déze wijze beschreven? In de tekst wordt op een bijna verwijtende toon over Jezus' houding gesproken. En het staat zogenaamd vast, dat Jezus de vrouw negeert. Bewust. Maar misschien is Hij op dat moment in gedachten; bidt hij tot Zijn Vader, piekert Hij over een bepaalde kwestie. Of is Hij gewoon moe en uitgeput na een dag prediken? We weten niet wat zich in Jezus' hoofd afspeelde, dat er toe leidde, dat HIJ haar niet meteen te woord stond. En het wordt - wat mij betreft- alleen maar pijnlijker, wanneer in Matteüs' tekst Jezus even later zegt: "Ik ben alleen gestuurd naar de verloren schapen van Israël." Daarmee expliciet aangevend dat ZIJ daar niet bij hoort.

En de leerlingen nemen een laf standpunt in door te proberen zo snel mogelijk van deze lastige vrouw af te komen. Ze stuurt hun programma in de war. Ze durven niet eens tegen hun meester te zeggen: "Heer, praat nou eens even met deze vrouw! Zij heeft u blijkbaar nodig!" Geen fraaie vertoning. Maar ik herken me eerlijk gezegd meer in hen dan in die dappere vrouw, die door roeien en ruiten gaat om Jezus te spreken te krijgen, zodat Hij haar dochter kan redden.

In onzekere situatie is het soms gemakkelijker iemand naar de mond te praten dan een opmerking te maken, die een beetje schuurt. Voor mij geldt dat in ieder geval. Ik weet natuurlijk niet hoe dat voor u is.

De vrouw geeft niet op en ze zet door en vraagt nogmaals om hulp. Jezus antwoordt haar: "Het is niet goed het brood van de kinderen te nemen en het aan de hondjes te geven." Met 'het brood' wordt het woord dat Jezus predikt bedoeld. En met de kinderen wordt het volk van Israël bedoeld. Het woord van Jezus is niet voor de 'Hondjes' bedoeld. En hiermee verwijst Hij naar de heidenen. Maar de vrouw laat zich niet uit het veld slaan en overtuigt Jezus er van, dat ook de hondjes (dus de heidenen) al heel erg blij zijn met de kruimels. En daarmee bedoelt zij, dat de heidenen en ook zij al heel erg blij zijn met een paar woorden, die zij mogen ontvangen van Jezus.

En daarmee overtuigt ze Jezus van haar vertrouwen in Hem. “Vrouw, groot is uw vertrouwen”. En in een andere vertaling staat: “U hebt een groot geloof”. En dan zegt Hij: “Moge het u vergaan, zoals u wenst.” Wat een prachtige zin! Jezus gunt haar het allerbeste en Hij prijst haar in haar geloof en vertrouwen.

Misschien helpt dit verhaal ons een beetje in tijden, wanneer we ons letterlijk door God en alleman verlaten voelen. Wanneer we ons heel erge zorgen maken om onszelf of onze naaste. Wanneer ons vertrouwen en geloof in de LEVENDE OF EEUWIGE ernstig wankelt en wij ons niet meer gedragen voelen en beschermd. Wanneer wij ervaren, dat ons bidden niet verhoord wordt.

Laten we ons dan bemoedigd weten door de Kananese vrouw, bij wie het water echt tot aan de lippen stond. Zij durfde door te zetten - ondanks het feit, dat Jezus haar smeekbede aanvankelijk *niet* verhoorde. Zij bleef geloven en vertrouwen op de boodschap, die Jezus uitdroeg. Ondanks het feit, dat zij zelfs door de leerlingen bijna werd weggestuurd.

Laten we ons niet uit het veld slaan, wanneer we de verbondenheid met de EEUWIGE kwijt zijn. Laten we onze ogen open houden, onze oren open en onze handen open. Wie weet is de EEUWIGE, de LEVENDE dichterbij dan we denken of ervaren....

In een blik; in een handreiking; in een lied of juist in stilte. In verbondenheid, in een toevallige ontmoeting. In een gedachte, die zich aandient of in de natuur.

En zoals we zo meteen samen het gebed van geloof en vertrouwen zullen bidden: Laten we proberen te blijven geloven in God, die iedereen kent en noemt bij zijn of haar naam, zoals een vader of moeder zijn of haar kind kent.

Morge het zo zijn. Amen.

Janine Noten